

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE KATEGORIJŲ MOTORINIŲ TRANSPORTO
PRIEMONIŲ VAIRUOTOJŲ MOKYMO PRADINEI PROFESINEI
KVALIFIKACIJAI ĮGYTI IR VAIRUOTOJŲ PERIODINIO PROFESINIO
MOKYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2011 m. vasario 3 d. Nr. 3-79

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#); 2010, Nr. [75-3791](#)) 10 straipsnio 1 dalies 11 punktu:

1. Tvirtinu C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Nustatau, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

3. Pripažįstu nuo 2011 m. liepos 1 d. netekusiu galios Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. rugpjūčio 28 d. įsakymą Nr. 3-334 „Dėl Kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos suteikimo ir periodinio mokymo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [94-3701](#)).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministras
Gintaras Steponavičius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2011 m. vasario 3 d.
įsakymu Nr. 3-79

**C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE KATEGORIJŲ MOTORINIŲ TRANSPORTO
PRIEMONIŲ VAIRUOTOJŲ MOKYMO PRADINEI PROFESINEI
KVALIFIKACIJAI ĮGYTI IR VAIRUOTOJŲ PERIODINIO PROFESINIO
MOKYMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų mokymo pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti ir vairuotojų periodinio profesinio mokymo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos įgijimo ir jų periodinio profesinio mokymo sąlygas, tvarką ir programų mokymo turinį.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičiančia Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinančia Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 7 tomas, p. 441), Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#); 2007, Nr. [128-5213](#)) ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu (Žin., 1997, Nr. [98-2478](#); 2007, Nr. [43-1627](#)).

3. Šis tvarkos aprašas taikomas vairuotojams (įskaitant vairuotojus, kitų valstybių piliečius, kuriuos įdarbina Lietuvos Respublikos vežėjai), kurie nuolat gyvena arba dirba Lietuvos Respublikoje ir veža krovinius arba keleivius Europos Sąjungos teritorijos keliais C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinėmis transporto priemonėmis (toliau – transporto priemonė), kurias vairuojant būtina turėti atitinkamą vairuotojo pažymėjimą. Transporto priemonių kategorijos ir vairuotojų minimalus amžius nustatyti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme.

4. Šio tvarkos aprašo nuostatos netaikomos vairuotojams, vairuojantiems transporto priemones:

4.1. kurių didžiausias leistinas greitis ne didesnis kaip 45 km/h;

4.2. priklausančias ginkluotosioms ir už viešosios tvarkos palaikymą atsakingoms pajėgoms, civilinės gynybos ir priešgaisrinėms tarnyboms;

4.3. su kuriomis atliekami techninio tobulinimo, remonto ar techninės priežiūros bandymai arba naujas ar suremontuotas transporto priemones, kurios dar nepradėtos eksploatuoti;

4.4. naudojamas paskelbus nepaprastą padėtį arba gelbėjimo darbams;

4.5. naudojamas mokyti asmenis, siekiančius įgyti vairuotojo pažymėjimus arba pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją ar periodinį profesinį mokymą;

4.6. kuriomis keleiviai ar kroviniai vežami nekomerciniais tikslais arba kurios naudojamos asmeniniams tikslams;

4.7. kuriomis vežamos medžiagos arba įranga, kurias vairuotojas naudoja atlikdamas savo darbą, jeigu toks transporto priemonės vairavimas nėra pagrindinė vairuotojo veikla.

5. Šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Mokymo įstaiga – Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įregistruotas juridinis asmuo, turintis Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 (Žin., 2004, Nr. [103-3797](#); 2008, Nr. [83-3311](#)), nustatyta tvarka išduotą licenciją mokyti asmenis pagal kelių

transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos įgijimo ir (arba) transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų periodinio profesinio mokymo programas bei teisę išduoti transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti kvalifikacijos ir (arba) kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimus.

Pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminas – žinių patikrinimas, kuris vykdomas sėkmingai baigus mokymą pagal kelių transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos įgijimo mokymo programas, įtrauktas į Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrą.

Speciali aikštelė – vieta, skirta vairuotojų praktinio vairavimo mokymo programos pratimams atlikti.

Kvalifikacijos pažymėjimas – dokumentas, išduodamas asmenims, baigusiems transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos įgijimo mokymo programas, registruotas valstybės Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, ir sėkmingai išlaikiusiems pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą, suteikiantis vairuotojo pradinę profesinę kvalifikaciją kroviniams ir (arba) keleiviams vežti.

Vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimas – dokumentas, išduodamas asmenims, baigusiems kelių transporto priemonių kroviniams ir (arba) keleiviams vežti vairuotojų periodinio profesinio mokymo programas, registruotas valstybės Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre, suteikiantis vairuotojo periodinio profesinio mokymo kvalifikaciją kroviniams ir (arba) keleiviams vežti.

Kitos šiame tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo vartojamas sąvokas.

II. PRADINĖS PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS ĮGIJIMO SĄLYGOS

6. Vairuotojai pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius ir (arba) keleivius patvirtinančius kvalifikacijos pažymėjimus gali įgyti mokymo įstaigose užbaigę ne trumpesnę kaip 280 valandų teorijos mokymo kursą ir ne trumpesnę kaip 20 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, iš kurių ne daugiau kaip 8 val. turi sudaryti individualus praktinio vairavimo mokymo kursas, vykdomas specialioje aikštelėje arba naudojant specialų treniruoklį, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą, kai jie siekia vairuoti:

6.1. C ir CE kategorijų transporto priemonės nuo 18 metų;

6.2. D1 ir D1E kategorijų transporto priemonės nuo 18 metų;

6.3. D ir DE kategorijų transporto priemonės nuo 18 metų (tik vežti keleivius reguliariais reisais, jeigu maršrutas ne ilgesnis kaip 50 km).

7. Vairuotojai pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius ir (arba) keleivius patvirtinančius kvalifikacijos pažymėjimus skubos tvarka gali įgyti mokymo įstaigose užbaigę ne trumpesnę kaip 140 valandų teorijos mokymo kursą ir ne trumpesnę kaip 10 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, iš kurių ne daugiau kaip 4 val. turi sudaryti individualus praktinio vairavimo mokymo kursas, vykdomas specialioje aikštelėje arba naudojant specialų treniruoklį, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą, kai jie siekia vairuoti:

7.1. C1 ir C1E kategorijų transporto priemonės nuo 18 metų;

7.2. C ir CE kategorijų transporto priemonės nuo 21 metų;

7.3. D1 ir D1E kategorijų transporto priemonės nuo 21 metų;

7.4. D ir DE kategorijų transporto priemonės nuo 21 metų.

8. Prieš įgydamas pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius ir (arba) keleivius patvirtinantį kvalifikacijos pažymėjimą, vairuotojas neprivalo įgyti teisės vairuoti atitinkamų šio tvarkos aprašo 3 punkte nurodytų kategorijų transporto priemonių, bet privalo turėti teisę

vairuoti B kategorijos motorines transporto priemones. Vairuotojai kartu gali mokytis ir įgyti teisę vairuoti atitinkamos (-ų) kategorijos (-ų) motorinę (-es) transporto priemonę (-es).

9. Kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius, vairuotojai įgyja:

9.1. Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje, kurioje jie nuolat gyvena. Nuolatinė gyvenamoji vieta yra vieta, kurioje asmuo paprastai gyvena bent 185 dienas kiekvienais kalendoriniais metais dėl asmeninių ir darbo ryšių arba darbo ryšių neturintis asmuo dėl asmeninių ryšių, kurie artimai sieja asmenį su vieta, kurioje jis gyvena. Asmens, kurio darbo ryšiai siejasi su kita vieta negu jo asmeniniai ryšiai ir kuris dėl to gyvena pakaitomis skirtingose vietose, esančiose dviejose ar keliose valstybėse, nuolatinė gyvenamąja vieta yra laikoma jo asmeninių ryšių vieta tik tada, jei tas asmuo ten nuolat sugrįžta. Šios paskutinės sąlygos nebūtina laikytis, kai asmuo užsienio valstybėje gyvena, kad atliktų apibrėžtos trukmės užduotį;

9.2. ne Europos Sąjungos valstybių piliečiai – valstybėje narėje, kurioje dirba.

10. Vairuotojai, turintys kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius, ir bent vienos kategorijos (C1, C1E, C arba CE) transporto priemonės vairavimo teisę, neprivalo pakartotinai įgyti kvalifikacijos pažymėjimų, jeigu siekia įgyti teisę vairuoti kitos kategorijos motorinę transporto priemonę kroviniams vežti. Ši nuostata taikoma ir vairuotojams, turintiems kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius, ir bent vienos kategorijos (D1, D1E, D arba DE) transporto priemonės vairavimo teisę.

11. Vairuotojai, turintys kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius (C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis), ir siekiantys įgyti kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius (D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis), juos gali įgyti mokymo įstaigose šiais būdais:

11.1. išklaušę ne trumpesnę kaip 70 valandų teorijos mokymo kursą, įskaitant 5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą (taikoma, kai siekiama vairuoti transporto priemones šio tvarkos aprašo 6.2 ir 6.3 punktuose numatytais atvejais);

11.2. išklaušę ne trumpesnę kaip 35 valandų teorijos mokymo kursą, įskaitant 2,5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą (taikoma, kai siekiama vairuoti transporto priemones šio tvarkos aprašo 7.3 ir 7.4 punktuose numatytais atvejais).

12. Vairuotojai, turintys kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius (D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis), ir siekiantys įgyti kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius (C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis), juos gali įgyti mokymo įstaigose šiais būdais:

12.1. išklaušę ne trumpesnę kaip 70 valandų teorijos mokymo kursą, įskaitant 5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą (taikoma, kai siekiama vairuoti transporto priemones šio tvarkos aprašo 6.1 punkte numatytu atveju);

12.2. išklaušę ne trumpesnę kaip 35 valandų teorijos mokymo kursą, įskaitant 2,5 valandų atitinkamos kategorijos motorinės transporto priemonės individualų praktinio vairavimo mokymo kursą, susijusį su keleivių vežimu, ir išlaikę pradinės profesinės kvalifikacijos egzaminą (taikoma, kai siekiama vairuoti transporto priemones šio tvarkos aprašo 7.1 ir 7.2 punktuose numatytais atvejais).

III. PERIODINIO PROFESINIO MOKYMO SĄLYGOS

13. Vairuotojai kas penkerius metus, išskyrus šio tvarkos aprašo 30 punkte numatytus atvejus, išklauso periodinio profesinio mokymo kursus tų valstybių, kuriose jie nuolat gyvena arba dirba, mokymo įstaigose, kurios organizuoja C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojų periodinio profesinio mokymo kursus.

14. Periodinis profesinis mokymas vykdomas išklausančiomis ne trumpesnėmis kaip 35 val. mokymo kursais. Mokymas gali būti organizuotas dalimis. Kiekvienos dalies mokymo trukmė – 7 valandos. Periodinio profesinio mokymo kursus iš dalies galima organizuoti naudojant specialų treniruoklį, atsižvelgiant į mokymo programą.

15. Vairuotojai, turintys vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimus ir teisę vairuoti bent vienos kategorijos (C1, C1E, C arba CE) transporto priemonę, neprivalo papildomai išklaustyti periodinio profesinio mokymo kursų, jei jie įgyja teisę vairuoti kitos kategorijos transporto priemonę kroviniams vežti. Ši nuostata taip pat taikoma vairuotojams, kurie turi vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimus ir teisę vairuoti bent vienos kategorijos (D1, D1E, D arba DE) transporto priemonę.

IV. MOKYMO TVARKA IR BENDRIJOS KODAS

16. Mokymo organizavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras. Mokymo įstaigos, jų turimi materialieji ir metodiniai ištekliai, teorinio ir praktinio mokymo vietos, profesijos mokytojai turi atitikti Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

17. Pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją arba periodinę profesinę mokymą, vairuotojai pateikia VĮ „Regitra“. VĮ „Regitra“, vadovaudamasi Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-328 (Žin., 2008, Nr. [106-4060](#)), ir atsižvelgdama į šio tvarkos aprašo 30 punkto nuostatas, į vairuotojų pažymėjimus įrašo Europos Bendrijos kodą (95) ir datą, iki kurios galioja kvalifikacija.

18. Vairuotojų, ne Europos Sąjungos valstybių piliečių, kuriuos įdarbina Lietuvos vežėjai vežti krovinius Europos Sąjungos teritorijos keliais, pradinę profesinę kvalifikaciją arba periodinę profesinę mokymą patvirtina vairuotojo liudijimai, išduodami pagal Vairuotojo liudijimo išdavimo taisyklės, patvirtintas Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2004 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 2B-292 (Žin., 2004, Nr. [155-5673](#); 2008, Nr. 148-5969). Šiems asmenims, vairuotojo pažymėjimus įgijusiems Lietuvos Respublikoje, į pažymėjimus įrašomas Europos Bendrijos kodas (95) ir data, iki kurios galioja kvalifikacija.

V. VAIRUOTOJŲ PRADINĖS PROFESINĖS KVALIFIKACIJOS ĮGIJIMO IR PERIODINIO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ MOKYMO TURINYS

19. Mokymo turinį vairuotojams, siekiantiems įgyti kvalifikacijos pažymėjimą, patvirtinančią pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius, turi sudaryti šios bendros temos:

19.1. racionalus važiavimas, įskaitant saugos reikalavimus:

19.1.1. transporto priemonės kinematinė grandinių charakteristikos (sukimo momentas, variklio galia, optimalūs sūkliai, pavarų perdavimo skaičiai);

19.1.2. valdymo sistemos, jų charakteristikos ir veikimas bei transporto priemonės valdymas (pneumatinės ir hidraulinės stabdžių sistemos, papildomos stabdžių sistemos, kombinuotas darbinių stabdžių ir papildomos stabdžių sistemos naudojimas, geresnis pavarų ir transporto priemonės inercijos naudojimas, transporto priemonės greičio mažinimas ir jos

stabdymas važiuojant nuokalne, veiksmai sugedus transporto priemonei);

19.1.3. ekologiškas (ekonomiškas) transporto priemonės vairavimas (veiksniai, mažinantys aplinkos taršą ir degalų sąnaudas, būdai važiuoti taupiai);

19.2. su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų (1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 7 skyrius, 1 tomas, p. 227) ir 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 (OL 2006 L 102, p. 1) reikalavimai ir taikymas, baudos už tachografo nenaudojimą ar jo rodmenų klastojimą, vairuotojo teisės ir pareigos, reikalavimai vairuotojo pradinei kvalifikacijai ir kvalifikacijos tobulinimui;

19.3. sveikatos, kelių eismo ir aplinkos sauga, paslaugų teikimas ir logistika:

19.3.1. rizika, kurią kelia eismas, kelių eismo nelaimių priežastys, nelaimingi atsitikimai, kurie gali ištikti kelių transporto sektoriuje, materialinės ir finansinės pasekmės;

19.3.2. kelio galimiems nusikaltimams, nelegaliam migrantų ir kontrabandinių prekių vežimui užkirtimas ir prevencinės priemonės, galimos pasekmės vairuotojui ir vežėjui, vairuotojo ir vežėjo atsakomybę reglamentuojantys teisės aktai;

19.3.3. rizika, kurią gali sukelti vairuotojo darbo sąlygos, netinkami judesiai ir neteisingos sėdėsenos padėtys, transporto priemonės pakrovimas ir iškrovimas;

19.3.4. fizinių ir psichinių gebėjimų svarba, sveika ir subalansuota mityba, alkoholio, narkotikų ar kitų psichotropinių medžiagų poveikis, nuovargio ir streso požymiai, darbo ir poilsio ciklo reikšmė;

19.3.5. avarinės situacijos įvertinimas ir elgesys susiklosčius avarinei situacijai (pagalbos iškvietimas, pirmosios pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems, veiksmai kilus gaisrui, evakuojant keleivius, atsakant į smurtą), avarijos ataskaitų rengimas;

19.3.6. reikalavimai vairuotojo elgesiui dėl vežėjo reputacijos, vairuotojo teikiamų paslaugų svarba vežėjui, vairuotojo vaidmuo žmonėms, su kuriais tenka bendrauti, techninė transporto priemonės priežiūra, darbo organizavimas, komercinės ir finansinės netinkamų veiksmų pasekmės.

20. Mokymo turinį asmenims, siekiantiems įgyti kvalifikacijos pažymėjimą, patvirtinantį pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius, turi sudaryti šios specifinės temos:

20.1. racionalus važiavimas, įskaitant saugos reikalavimus:

20.1.1. vairuotojo bendravimo su keleiviais kultūra (etiketas), keleivių įlaipinimas, susodinimas, patogumo ir saugos užtikrinimas, naudojama saugos įranga, naudojimas infrastruktūros įrenginiais, transporto priemonių išsidėstymo kelyje ypatybės, saugaus vairavimo derinimas su kitomis vairuotojo funkcijomis, tam tikrų keleivių grupių (neįgaliųjų, vaikų) vežimo ypatybės;

20.1.2. skersiniai ir išilginiai transporto priemonės svyravimai ir jų sureguliuojimas, tolygus stabdymas, transporto priemonės veikiančios jėgos, pavarų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, transporto priemonės ir junginio ašių apkrovų apskaičiavimas, apkrovų pasiskirstymas ir pasekmės dėl per didelės apkrovos, transporto priemonės stovumas ir svorio centras;

20.2. keleivių vežimą reglamentuojantys teisės aktai, specialių keleivių grupių vežimo ypatybės, valstybių sienų kirtimo tvarka;

20.3. keleivių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka, keleivių vežimo kelių transportu palyginimas su jų vežimu kitomis transporto rūšimis (geležinkelių transportu, lengvaisiais automobiliais), keleivių vežimas už atlygį ar savo sąskaita, keleivių vežėjų veiklos organizavimas, keleivių vežimo sektoriaus pokyčiai (paslaugų įvairovė, vežimo sutarčių sudarymas ir t. t.).

21. Mokymo turinį asmenims, siekiantiems įgyti kvalifikacijos pažymėjimą, patvirtinantį pradinę profesinę kvalifikaciją vežti krovinius, turi sudaryti šios specifinės

temos:

21.1. racionalus važiavimas, įskaitant saugos reikalavimus:

21.1.1. transporto priemonės pakrovimas (saugos ir transporto priemonės eksploatavimo reikalavimai), pakuočių ir padėklų tipai, pagrindiniai krovinių, kuriuos būtina įtvirtinti, tipai, krovinių fiksavimo ir tvirtinimo būdai, tvirtinimo įtaisai ir jų patikrinimas, krovos įranga ir jos naudojimas, krovinio dengimo būdai ir priemonės;

21.1.2. transporto priemonės veikiančios jėgos, pavarų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, transporto priemonės ir junginio ašių apkrovų apskaičiavimas, apkrovų pasiskirstymas ir pasekmės dėl per didelės apkrovos, transporto priemonės stovumas ir svorio centras;

21.2. krovinių vežimą reglamentuojantys teisės aktai, Europos Bendrijos leidimų, licencijų išdavimo tvarka, krovinių vežimo sutartimis nustatomi įpareigojimai, krovinių vežimo dokumentai ir jų rengimo tvarka, kelionės leidimų naudojimas, valstybių sienų kirtimo tvarka;

21.3. krovinių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka, krovinių vežimo kelių transportu palyginimas su jų vežimu kitomis transporto rūšimis, krovinių vežimas už atlygį arba savo sąskaita, krovinių vežėjų veiklos organizavimas, skirtinga vežimo specializacija, krovinių vežimo sektoriaus pokyčiai (paslaugų įvairovė, vežimas geležinkelių ir kelių transportu, subrangos sutarčių sudarymas ir t. t.).

22. Mokymo turinį vairuotojams, siekiantiems įgyti vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimą, patvirtinantį periodinį profesinį mokymą vežti keleivius ir (ar) krovinius, turi sudaryti šios bendros temos:

22.1. ekologiškas (ekonomiškas) transporto priemonės vairavimas (veiksniai, mažinantys aplinkos taršą ir degalų sąnaudas, būdai važiuoti taupiai);

22.2. transporto priemonių valdymo sistemos, jų įtaka stabdymui, transporto priemonės greičio didėjimui ir mažinimui, transporto priemonės valdymas ir stabdymas važiuojant įvairiomis oro ir kelio dangos sąlygomis, veiksmai sugedus transporto priemonei įvairiose situacijose;

22.3. rizika, kurią kelia eismas, kelių eismo nelaimių priežastys, nelaimingi atsitikimai, kurie gali ištikti kelių transporto sektoriuje, materialinės ir finansinės pasekmės;

22.4. kelio galimiems nusikaltimams, nelegaliam migrantų ir kontrabandinių prekių vežimui užkirtimas bei prevencinės priemonės, galimos pasekmės vairuotojui ir vežėjui, vairuotojo ir vežėjo atsakomybę reglamentuojantys teisės aktai;

22.5. rizika, kurią gali sukelti vairuotojo darbo sąlygos, netinkami judesiai ir neteisingos sėdėsenos padėty, transporto priemonės pakrovimas ir iškrovimas, įlaipinimas ir išlaipinimas;

22.6. fizinių ir psichinių gebėjimų svarba, sveika ir subalansuota mityba, alkoholio, narkotikų, vaistų ar kitų psichotropinių medžiagų poveikis, nuovargio ir streso požymiai, darbo ir poilsio režimo reikšmė;

22.7. avarinės situacijos įvertinimas ir elgesys susiklosčius avarinei situacijai (pagalbos iškvietimas, pirmosios pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems, veiksmai kilus gaisrui, evakuojant keleivius, atsakant į smurtą), avarijos ataskaitų rengimas;

22.8. reikalavimai vairuotojo elgesiui ir vežėjo reputacijai, vairuotojo teikiamų paslaugų svarba vežėjui, vairuotojo vaidmuo žmonėms, su kuriais tenka bendrauti, techninė transporto priemonės priežiūra, darbo organizavimas, komercinės ir finansinės netinkamų veiksmų pasekmės.

23. Mokymo turinį vairuotojams, siekiantiems įgyti vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimą, patvirtinantį periodinį profesinį mokymą vežti keleivius, turi sudaryti šios specifinės temos:

23.1. keleivių vežimą reglamentuojantys teisės aktai;

23.2. keleivių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka, keleivių vežimo kelių transportu palyginimas su jų vežimu kitomis transporto rūšimis (geležinkelių transportu,

lengvaisiais automobiliais), keleivių vežimas už atlygį ar savo sąskaita, keleivių vežėjų veiklos organizavimas, keleivių vežimo sektoriaus pokyčiai (paslaugų įvairovė, vežimo sutarčių sudarymas ir t. t.).

24. Mokymo turinį vairuotojams, siekiantiems įgyti vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimą, patvirtinantį periodinį profesinį mokymą vežti krovinius, turi sudaryti šios specifinės temos:

24.1. krovinių vežimą reglamentuojantys teisės aktai;

24.2. krovinių vežimo kelių transportu ekonominiai ypatumai ir rinka, krovinių vežimo kelių transportu palyginimas su jų vežimu kitomis transporto rūšimis, krovinių vežimas už atlygį arba savo sąskaita, krovinių vežėjų veiklos organizavimas, skirtinga vežimo specializacija, krovinių vežimo sektoriaus pokyčiai (paslaugų įvairovė, vežimas geležinkelių ir kelių transportu, subrangos sutarčių sudarymas ir t. t.).

25. Praktinio mokymo turinį vairuotojams, siekiantiems įgyti kvalifikacijos pažymėjimą, patvirtinantį pradinę profesinę kvalifikaciją vežti keleivius ir (ar) krovinius, turi sudaryti šios pagrindinės temos:

25.1. susipažinimas su transporto priemone, jos paruošimas važiuoti bei pajudėjimas ir sustabdymas nustatytoje vietoje;

25.2. autobuso pastatymas keleiviams įlaipinti (išlaipinti) ir bagažui pakrauti (iškrauti) ir (arba) krovininio automobilio pastatymas prie rampos, jo parengimas kroviniumi pakrauti (iškrauti);

25.3. bagažo arba įvairių krovinių pakrovimas, tvirtinimas, iškrovimas;

25.4. racionalus transporto priemonės vairavimas laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio ir oro sąlygomis, jų pasikeitimus, taip pat važiuojant dieną arba naktį;

25.5. racionalus ir ekonomišką transporto priemonės vairavimas gyvenvietėse ir ne gyvenvietėse, gatvėse su įkalnėmis, nuokalnėmis, intensyvaus eismo keliuose su viena ir daugiau eismo juostų, per reguliuojamas ir nereguliuojamas sankryžas, geležinkelio pervažas ir pan.

26. Kiekvienas vairuotojas specialioje aikštelėje arba naudodamasis specialiu treniruokliu turi atlikti pratimus, nurodytus šio tvarkos aprašo 25 punkte, kad būtų galima įvertinti įgytą sugebėjimą važiuoti racionaliai laikantis saugumo taisyklių, atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio ir oro sąlygomis ir jų pasikeitimą važiuojant dieną arba naktį.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Kvalifikacijos pažymėjimus, patvirtinančius pradinę profesinę kvalifikaciją, vairuotojai privalo turėti:

27.1. nuo 2008 m. rugsėjo 10 d. – įgiję teisę vežti keleivius D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis;

27.2. nuo 2009 m. rugsėjo 10 d. – įgiję teisę vežti krovinius C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis.

28. Asmenys, gavę vairuotojų pažymėjimus, suteikiančius teisę vairuoti šio tvarkos aprašo 3 punkte nurodytų kategorijų transporto priemones, iki šio tvarkos aprašo 27.1 ir 27.2 punktuose nurodytų datų ir pageidaujantys vežti krovinius ir (ar) keleivius, privalo išklaudyti periodinio profesinio mokymo kursą ir įgyti vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimus ne vėliau kaip iki:

28.1. 2013 m. rugsėjo 10 d. – vežti keleivius D1, D1E, D ar DE kategorijų transporto priemonėmis;

28.2. 2014 m. rugsėjo 10 d. – vežti krovinius C1, C1E, C ar CE kategorijų transporto priemonėmis.

29. Kvalifikacijos pažymėjimas ir vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio

tobulinimo pažymėjimas, patvirtinantys pradinę profesinę kvalifikaciją ir periodinį profesinį mokymą, galioja 5 metus.

30. Vairuotojui gavus kvalifikacijos pažymėjimą arba vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimą, VĮ „Regitra“ sprendimu į vairuotojo pažymėjimą įrašomos kvalifikacijos galiojimo laikas gali būti pratęstas arba sutrumpintas, atsižvelgiant į vairuotojo pažymėjimo galiojimo terminą, kad kvalifikacijos galiojimo laikas sutaptų su vairuotojo pažymėjimo galiojimo pabaigos data, arba siekiant, kad kvalifikacijos kėlimas būtų vykdomas palaiapsniui. Tačiau negalima nustatyti trumpesnio nei treji arba ilgesnio nei septyneri metai laikotarpio.

31. Mokymo įstaiga ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo vairuotojo kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo arba vairuotojo profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimo išdavimo elektroniniu būdu VĮ „Regitra“ siunčia šiuos duomenis: vairuotojo vardą, pavardę, asmens kodą, mokymo programos pavadinimą ir kodą, mokymo pradžios datą, mokymo pabaigos datą, kvalifikacijos pažymėjimo arba profesinės kvalifikacijos periodinio tobulinimo pažymėjimo numerį ir kodą, išdavimo datą ir galiojimo pabaigos datą.

32. Mokymo įstaigų, vykdančių vairuotojų pradinės profesinės kvalifikacijos mokymą ir periodinį profesinį mokymą, veiklos priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
